

18 Temmuz 1980'de Türkçülük çınarının güçlü dallarından biri kopmuş, Mücellitoğlu Ali Çankaya Hakkın rahmetine kavuşmuştu. O, yaz tatili için gittiği kıyı kasabasında, ikinci kez geçirdiği kalp bunalımından kurtulamamıştı. Bununla ilgili haberin üzüntü ve şaşkınlığı, Ankara'ya getirilen naaşının canından aziz bildiği vatan toprağına verilmesi, o'nu tanıyanların, dostlarının, yakınlarının hâfızasında bütün canlılığı ile duruyor. Oysa aradan onbeş koca yıl geçmiş!

Bu yazıya başlarken zihnime şu soru takıldı: Acaba gençlerimiz Ali Çankaya'yı tanıyorlar mı? Hiç sanmıyorum. Çünkü o, affedilmez bir vefasızlığa uğramıştır; vefatından sonra, âdetâ, unutulmaya terk edilmiştir. O üzüntülü günlerde çıkan birkaç hissi yazıdan sonra hakkında hiç bir yazı yazılmamış, hayatına ve çalışmalarına ilişkin hiçbir ciddi değerlendirme yapılmamıştır. Oysa, o, gıpta edilecek meziyetleri, değerlendirilecek önemli faaliyetleri, örnek alınacak nitelikleri bulunan seçkin bir insandı. Onun altmış yıla sığan kısa fakat verimli hayatından alınacak dersler, çıkarılacak güzellikler vardı. Yazık ki bunlar yapılamadı. Ali Çankaya'nın ülkesine, milletine, Türk milliyetçiliğine yaptığı hizmetler, özellikle de 'anıt eser'i irdelenip günümüz gençliğine tanıtılmadı. Bu yazı o vefasızlık ayıbımızı biraz olsun giderebilir umudu ile yazılıyor.

Ali Çankaya, 3 Mart 1920'de, bir çiftçi ailesinin çocuğu olarak Konya'da dünyaya geldi. Siyasal Bilgiler Okulu'nu (Fakültesi)

Yeterince Tanımadığımız Bir Türkçü: Ali ÇANKAYA

Prof.Dr. Necmeddin SEFERCİOĞLU

Gazi Üni. İletişim Fak. Öğrt. Üyesi

1946'da bitirdikten sonra 'idârecilik' mesleğini seçmişti. Aralarında Maçka, Çatalzeytin ve Kaş'ın bulunduğu değişik ilçelerde Kaymakamlık yaptı. Ankara Belediyesi Başkan Yardımcılığı'nda, Amasya Valiliği'nde bulundu. Meslek hayatının önemli bir bölümü İçişleri Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilâtındaki görevlerde geçti. Bunların değişik birimlerinde 'emniyet müdürü', 'şube müdürü', 'dâire başkanı', 'tetkik kurulu üyesi' sıfatları ile önemli hizmetlerde bulundu. Hakka yürüyüşü sırasında 'Başbakan Mütihassis Müşaviri'ydi. Meslek hayatı başarılarla dolu olarak geçmiştir. Çünkü üstlendiği her görevi üstün bir hizmet anlayışı ile yürüttü. Bulunduğu her hizmet kademesinde insanüstü bir gayret ve feragatla çalıştı. Bu çalışmalarında daima vatan ve millet sevgisinden kaynaklanan hizmet aşkı egemen oldu. Sistemli çalışma ve fedakârlık ise, başarılarının başlıca âmili idi.

* * * * *

Ali Çankaya'nın "idârecilik"teki ilgi çekici çalışmaları ara-

sında Maçka Kaymakamı, Ankara Belediyesi Başkan Yardımcısı ve Amasya Valisi olduğu dönemlerdeki, bana göre, özellikle anılmağa değer.

Maçka'da, ilçenin kalkınması için yapılması gereken işleri titiz bir araştırma sonunda tesbit etmiş, öncelik sırasına göre bir broşürde listelediği bu işlerin gerçekleşmesi için büyük bir imâr hamlesi başlatmıştı. Halkı da yanına alarak başlattığı bu çalışmalar sırasında Maçka ilçesi, merkezi ve köyleri ile, tam bir şantiyeye dönüşmüştü. 'Kaymakam Bey' çalışmaların içinde olabilmek için makamını çalışmaların yoğunluk taşıdığı yerde kurulan ve zaman zaman yer değiştiren bir çadıra taşımıştı. O masa başında oturup emir vermekle yetinecek bir 'idareci' olamazdı. Çalışmaların içinde olmalı, gerekirse çalışanlara yardım etmeliydi. Ona göre devlet işleri çadırdaki yürütülebilirdi. O zamana kadar görülmemiş olan bu davranış ilçe halkını da gayrete getirmiş, imar çalışmalarını devletin yardımını beklemeden, 'imece' usulü ile gerçekleştirmek üzere halkın da 'seferber' olmasını sağlamıştı. Böylece, Ali Çankaya'nın Kaymakamlığı sırasında bu şirin Karadeniz ilçesi, tarihçesinin en hareketli ve unutulmaz dönemini yaşamıştı.

Ali Çankaya, Ankara Belediyesi'nde de, Başkan Yardımcısı olarak çok önemli hizmetlerde bulundu. Orada da ilkin, kırk kırk yaran araştırmacı niteliği ile Başkent'in çözüm bekleyen meselelerini tesbit etti. Tesbitlerini ve bunların çözümüne ilişkin görüşlerini Başkent Ankara'nın Mes'eleleri ve Çözüm Yol-

➔